Zbiór zadań z geometrii

Dominik Burek
Michał Woźny

Kraków 2019

ISBN XXX-X-XXXX-XXXX-X

Kąty 45°, 60°, 90°

1. W trójkącie ABC (rys. 1) kąt przy wierzchołki A ma miarę 60°. Pokazać, że punkty B, C, ortocentrum oraz środki okręgów wpisanego i opisanego w trójkącie ABC leżą na jednym okręgu.

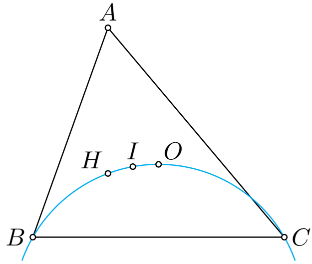

rys. 1

2. Punkt H jest ortocentrum nierównoramiennego trójkąta ABC (rys. 2). Punkt S jest środkiem tego łuku BC okręgu opisanego na trójkącie BCH, który zawiera punkt H. Znaleźć miarę kąta BAC jeśli spełniona jest równość $AH = AS$.

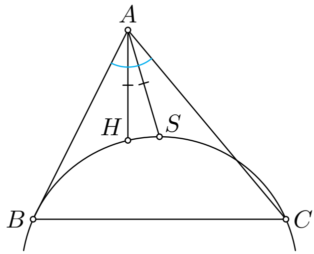

rys. 2

3. Okręgi ω_1 i ω_2 (rys. 3) o promieniu r przecinają się w punktach A i B, przy czym $|AB| = r$. Z punktu P leżącego na ω_1 prowadzimy styczne do ω_2, które przecinają ω_1 w punktach X i Y. Pokazać, że prosta XY jest styczna do ω_2.

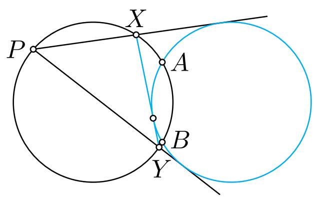

rys. 3

4. W trójkącie ABC (rys. 4) zachodzi równość $AB = AC$. Dwusieczne kątów CAB oraz ABC przecinają jego boki BC oraz AC odpowiednio w punktach D i E. Punkt K jest środkiem okręgu wpisanego w trójkąt ADC. Załóżmy ponadto, że $\measuredangle BEK = 45^\circ$. Wyznaczyć możliwe wartości $\measuredangle CAB$.

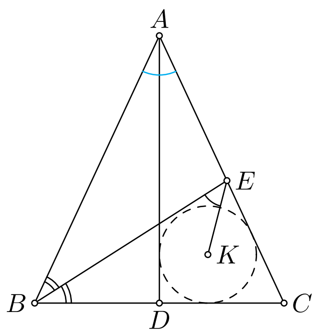

rys. 4

5. W trójkącie różnobocznym ABC (rys. 5) kąt przy wierzchołku A ma miarę 60°. Na dwusiecznych kątów ABC i BCA wybrano punkty B' i C', że $BC' \parallel CA$ oraz $CB' \parallel AB$. Prosta $B'C'$ przecina okrąg opisany na trójkącie ABC w punktach D i E, odpowiednio. Pokazać, że trójkąt ADE jest równoramienny.

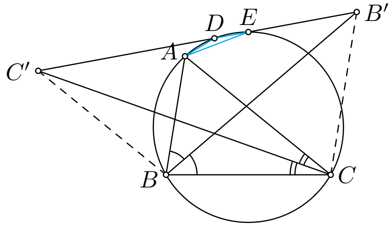

rys. 5

6. Dany jest trójkąt ABC (rys. 6), w którym $\sphericalangle BAC = 90^\circ$. Punkt H jest spodkiem wysokości opuszczonej z punktu A, natomiast E i F są rzutami prostokątnymi punktu H na boki odpowiednio CA i AB. Niech punkty K, L i N będą H-środkami dopisanymi do trójkątów HBF, HCE i HEF. Pokazać, że A jest środkiem okręgu wpisanego w trójkąt KLN.

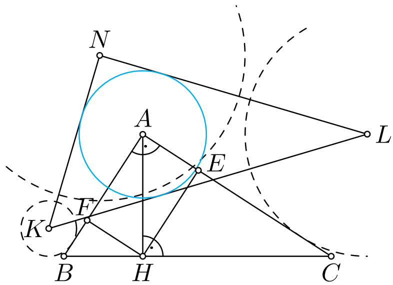

rys. 6

7. Dany jest trójkąt równoboczny ABC (rys. 7). Punkt D leży na boku BC. Okrąg o środku w punkcie D i promieniu AD przecina AC i AB odpowiednio w punktach E i F. Niech M będzie środkiem odcinka AD. Pokazać, że

$$\sphericalangle AEB + \sphericalangle AFC = \sphericalangle EMF.$$

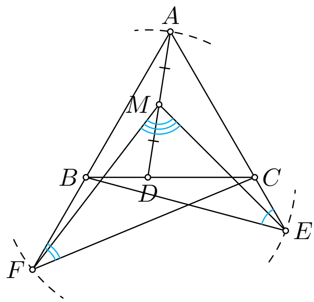

rys. 7

8. W trójkącie równobocznym ABC (rys. 8) okręgi ω i o są odpowiednio okręgiem wpisanym i opisanym. Punkty X i Y leżą na odcinkach AB i AC, odpowiednio tak, że prosta XY zawiera środek trójkąta ABC. Okręgi Ω_1 i Ω_2 mają średnice XC i YB, odpowiednio. Pokazać, że Ω_1 i Ω_2 przecinają się w punktach leżących na ω i o.

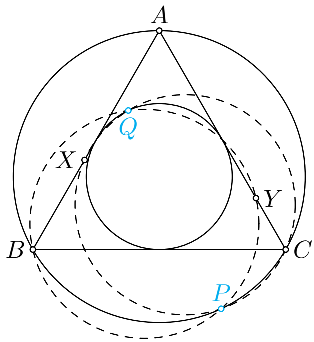

rys. 8

9. Dany jest trójkąt równoboczny ABC (rys. 9). Punkt P leży na krótszym łuku AB okręgu opisanego na tym trójkącie. Punkt M jest środkiem odcinka AC. Punkt Q jest symetryczny do punktu P względem punktu M. Wykaż, że $BQ = PQ$.

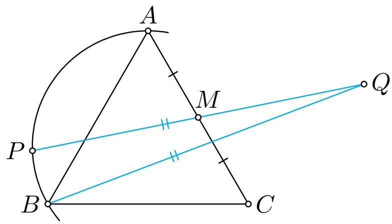

rys. 9

10. W trójkącie równobocznym ABC (rys. 10) na boku AC dany jest punkt T. Punkty M i N leżą na krótszych łukach AB i BC okręgu opisanego na trójkącie ABC, tak że $MT \parallel BC$ oraz $NT \parallel AB$. Proste AN i MT przecinają się w punkcie X, a proste CM i NT przecinają się w punkcie Y. Pokazać, że obwody wielokątów $AXYC$ i $XMBNY$ są równe.

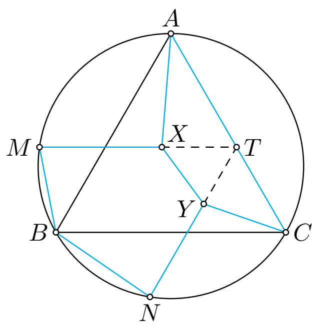

rys. 10

Podobieństwo i symediany

11. Punkt M jest środkiem boku BC trójkąta ABC (rys. 11). Punkt D leży wewnątrz trójkąta ABC i spełnia równości $\sphericalangle DBA = \sphericalangle ACB$ oraz $\sphericalangle BAD = \sphericalangle MAC$. Udowodnij, że prosta DM jest równoległa do prostej AC.

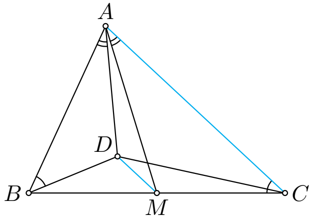

rys. 11

12. Czworokąt $ABCD$ (rys. 12) jest wpisany w okrąg o. Punkt S leży wewnątrz okręgu o i spełnia równości $\sphericalangle SBA = \sphericalangle SDC$ oraz $\sphericalangle SAB = \sphericalangle SCD$. Prosta zawierająca dwusieczną kąta ASD przecina okrąg o w punktach P i Q. Wykaż, że $PS = QS$.

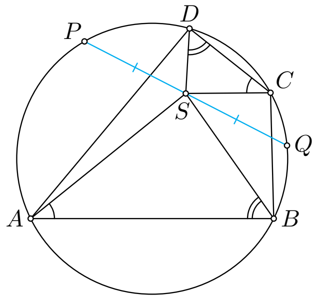

rys. 12

13. Czworokąt $ABCD$ (rys. 13) jest wypukły. Punkty P i Q są środkami przekątnych AC i BD odpowiednio. Prosta PQ przecina boki BC i DA w punktach N i M odpowiednio. Wykaż, że okręgi opisane na trójkątach BNQ, CNP, DMQ i AMP mają punkt wspólny.

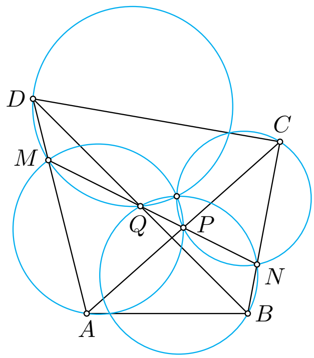

rys. 13

14. W trójkącie ABC (rys. 14) punkt X jest środkiem podobieństwa spiralnego przesyłającego B w A i A w C. Pokazać, że AX jest symedianą w trójkącie ABC.

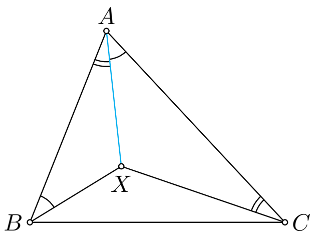

rys. 14

15. Dany jest czworokąt $ABCD$ wpisany w okrąg o środku w punkcie O. Proste AB i CD przecinają się w punkcie Q, proste AD i BC w punkcie R, a przekątne AC i BD w punkcie P. Punkt M jest punktem Miquela czworokąta $AQCR$. Pokazać, że:

1. $OM \perp QR$ (rys. 15a).
2. Czwórki punktów C, O, A, M oraz B, O, D, M leżą na jednym okręgu (rys. 15b).
3. Punkty O, M, P są współliniowe (rys. 15c).
4. M jest obrazem inwersyjnym punktu P względem okręgu opisanego na czworokącie $ABCD$ (rys. 15d).

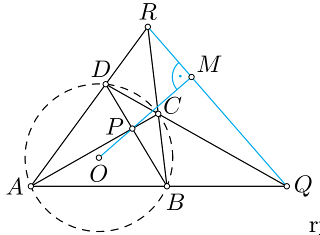

rys. 15a

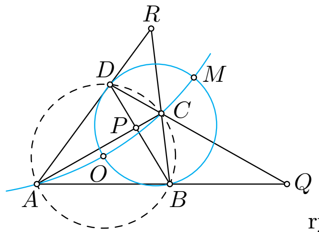

rys. 15b

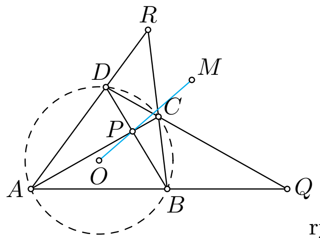

rys. 15c

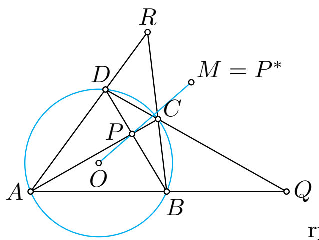

rys. 15d

16. Trójkąt ABC (rys. 16) jest wpisany w okrąg ω. Styczne do ω w punktach B i C przecinają się w punkcie T. Punkt S leży na półprostej BC tak, że $AS \perp AT$. Punkty B_1 i C_1 leżą na ST (C_1 leży między B_1 i S) tak że $B_1T = BT = C_1T$. Pokazać, że trójkąty ABC i AB_1C_1 są podobne.

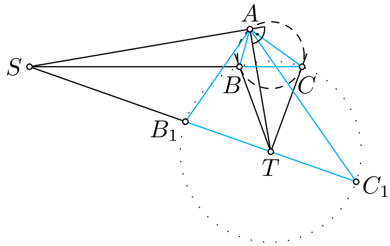

rys. 16

17. W pięciokącie wypukłym $ABCDE$ (rys. 17) takim, że $\sphericalangle BAC = \sphericalangle CAD = \sphericalangle DAE$ i $\sphericalangle CBA = \sphericalangle DCA = \sphericalangle EDA$, przekątne BD i CE przecinają się w punkcie P. Pokazać, że AP połowi CD.

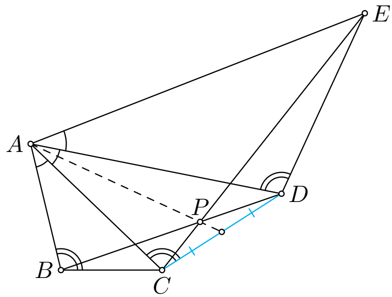

rys. 17

18. W czworokącie $ABCD$ (rys. 18) punkty E i F leżą na AD i BC tak, że

$$\frac{AE}{ED} = \frac{BF}{FC}.$$

Prosta EF przecina boki BA i CD w punktach S i T, odpowiednio. Pokazać, że okręgi opisane na trójkątach SAE, SBF, TCF i TDE przecinają się w jednym punkcie.

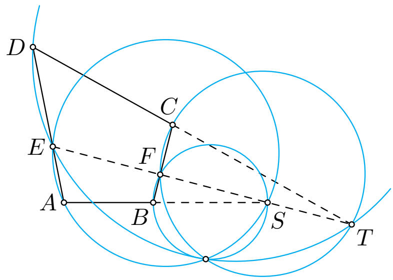

rys. 18

19. W czworokącie $ABCD$ (rys. 19) przekątne AC i BD przecinają się w punkcie P. Punkty O_1 i O_2 są środkami okręgów opisanych na trójkątach APD i BPC, odpowiednio. Niech M, N i O będą środkami AC, BD i O_1O_2, odpowiednio. Pokazać, że O jest środkiem okręgu opisanego na trójkącie MPN.

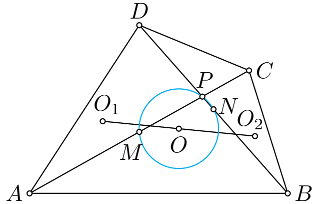

rys. 19

20. W czworokącie wypukłym $ABCD$ (rys. 20) boki BC i AD mają równą długość. Punkty E i F leżą wewnątrz BC i AD odpowiednio tak, że $BE = DF$. Proste AC i BD przecinają się w punkcie P a proste BD i EF przecinają się w punkcie Q. Proste EF i AC przecinają się w punkcie R. Rozpatrzmy trójkąty PQR przy zmieniających się punktach E i F. Pokazać, że okręgi opisane na tych trójkątach mają punkt wspólny różny od P.

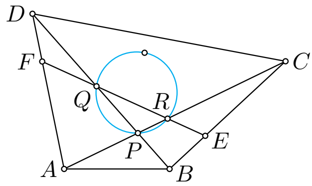

rys. 20

21. Dany jest ostrokątny różnoboczny trójkąt ABC (rys. 21). Okrąg ω o środku w O przechodzi przez B i C oraz przecina boki AB i AC odpowiednio w punktach E i D. Punkt P leży na łuku BC okręgu opisanego na trójkącie ABC zawierającym punkt A. Udowodnić, że proste BD, CE i OP przecinają się w jednym punkcie wtedy i tylko wtedy gdy środki okręgów wpisanych w trójkąty PBD i PCE pokrywają się.

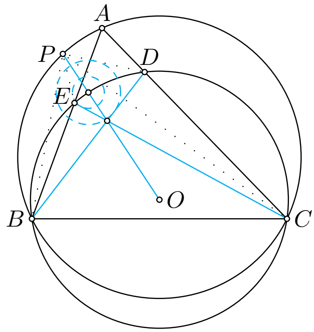

rys. 21

22. Okrąg wpisany o środku w punkcie I jest styczny do boku BC nierównoramiennego trójkąta ABC (rys. 22) w punkcie D. Punkt X leży na łuku BC (niezawierającego punktu A) okręgu opisanego na trójkącie ABC. Punkty E i F są rzutami punktu X na proste BI i CI, odpowiednio. Punkt M jest środkiem odcinka EF. Pokazać, że jeśli $MB = MC$, to $\sphericalangle BAD = \sphericalangle CAX$.

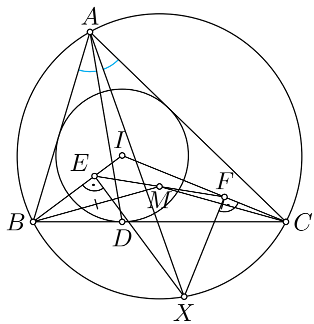

rys. 22

23. Punkty O i H są odpowiednio środkiem okręgu opisanego i ortocentrum w trójkącie ABC (rys. 23). Punkt P jest obrazem punktu A względem prostej OH. Załóżmy, że A i P leży po przeciwnych stronach prostej BC. Punkty E, F leżą na AB, AC odpowiednio tak, że $BE = PC$ oraz $CF = PB$. Niech prosta AP przecina OH w punkcie K. Pokazać, że $\sphericalangle EKF = 90°$.

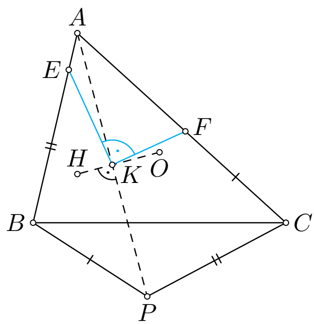

rys. 23

24. Punkt M jest środkiem odcinka boku BC trójkąta ABC (rys. 24) wpisanego w okrąg Ω. Punkty E i F leżą na bokach CA i AB, odpowiednio, przy czym $ME = MF$. Styczne w punktach E i F do okręgu Γ opisanego na trójkącie AEF przecinają się w punkcie S. Okręgi Ω i Γ przecinają się w punkcie $G \neq A$. Pokazać, że $\sphericalangle AGS = 90°$.

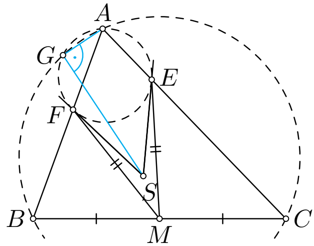

rys. 24

25. Symetralna boku BC przecina okrąg opisany na trójkącie ABC (rys. 25) w punktach P i Q, przy czym punkty A i P leżą po tej samej stronie prostej BC. Punkt R jest rzutem prostokątnym punktu P na prostą AC. Punkt S jest środkiem odcinka AQ. Wykazać, że punkty A, B, R i S leżą na jednym okręgu.

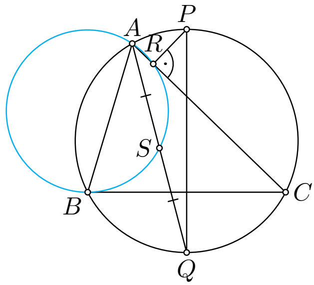

rys. 25

26. Dany jest trapez $ABCD$ (rys. 26) o podstawach AB i CD. Punkty P i Q leżą odpowiednio na ramionach BC i AD, przy czym $\sphericalangle APB = \sphericalangle CPD$ oraz $\sphericalangle AQB = \sphericalangle CQD$. Udowodnić, że symetralna odcinka PQ przechodzi przez punkt przecięcia przekątnych trapezu $ABCD$.

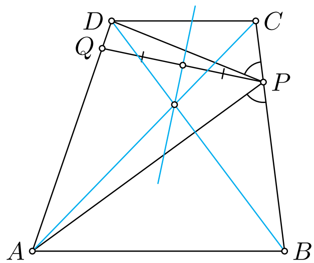

rys. 26

Okrąg wpisany i dopisany

27. Dany jest trójkąt ABC (rys. 27). Niech I będzie środkiem okręgu wpisanego, zaś J środkiem okręgu A-dopisanego. Prosta AI przecina okrąg opisany na trójkącie ABC w punkcie $S \neq A$. Udowodnić, że $SB = SI = SC = SJ$.

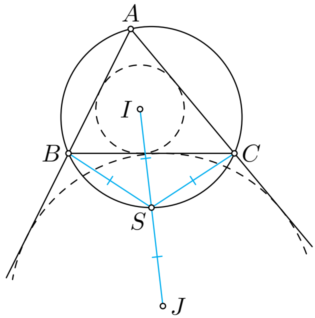

rys. 27

28. Okrąg wpisany w trójkąt ABC (rys. 28) jest styczny do boków AC i AB odpowiednio w punktach D i E. Punkt F jest rzutem prostokątnym punktu B na prosta AC. Punkt K jest symetryczny do punktu F względem prostej DE. Dowieść, ze punkt K leży na dwusiecznej kąta ABC.

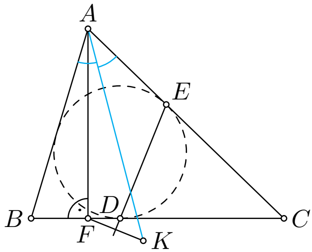

rys. 28

29. Dany jest trójkąt ABC (rys. 29). Niech I będzie środkiem okręgu wpisanego, zaś E i F punktami styczności tego okręgu z bokami AC i AB, odpowiednio. Punkt Q jest punktem przecięcia prostych BI i EF, a M i N są odpowiednio środkami boków BC i AC. Pokazać, że:

1. $\sphericalangle BQC = 90°$ (rys. 29a).
2. punkty M, N, Q są współliniowe (rys. 29b).

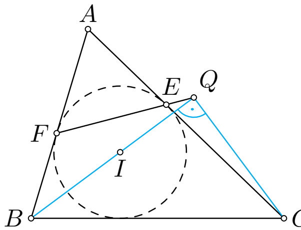

rys. 29a

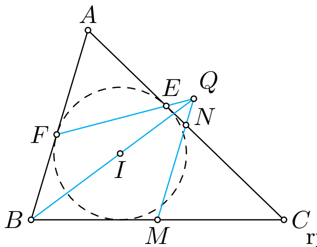

rys. 29b

30. Dany jest trójkąt ABC (rys. 30). Okrąg wpisany jest styczny do BC w punkcie P. Niech PS będzie średnicą okręgu wpisanego, zaś R punktem przecięcia prostych AS i BC. Udowodnić, że $BP = CR$

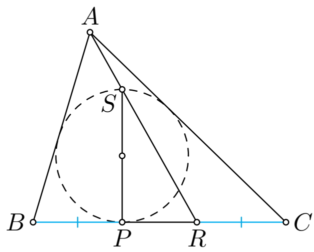

rys. 30

31. Dany jest trójkąt ABC (rys. 31). Okrąg wpisany jest styczny do boków BC, AC i AB odpowiednio w punktach D, E i F. Niech DS będzie średnicą okręgu wpisanego i tnie EF w K. Udowodnić, że AK jest środkową.

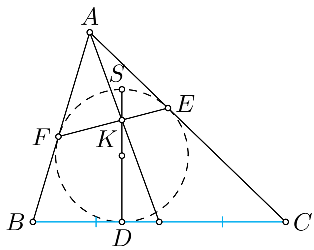

rys. 31

32. W trójkącie ABC (rys. 32) punkt X leży na półprostej BC, na zewnątrz trójkąta ABC. Pokazać, że przy zmieniającym się położeniu punktu X, osie potęgowe okręgów wpisanych w trójkąty ABX i ACX przechodzą przez jeden punkt wspólny.

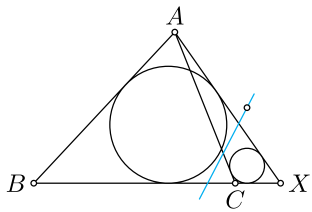

rys. 32

33. Punkt I jest środkiem okręgu wpisanego w trójkąt ABC (rys. 33). Prosta AI przecina prostą BC w punkcie D oraz okrąg opisany na trójkącie ABC w punkcie $S \neq A$. Punkt K jest środkiem okręgu wpisanego w trójkąt DSB, a punkt L - w trójkąt DSC. Punkt P jest odbiciem symetrycznym punktu I względem prostej KL. Wykazać, że $\sphericalangle BPC = 90°$.

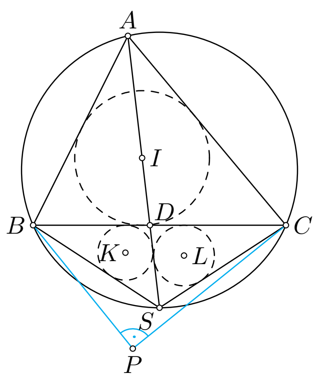

rys. 33

34. Okrąg wpisany w trójkąt ABC (rys. 34) jest styczny do boków BC, CA, AB odpowiednio w punktach D, E, F. Odcinek DS jest średnicą tego okręgu. Proste AS, ES, FS przecinają prostą BC odpowiednio w punktach A', E', F'. Wykazać, że A' jest środkiem odcinka $E'F'$.

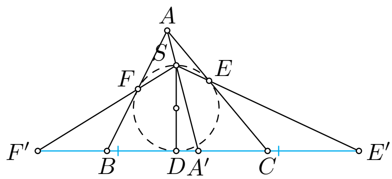

rys. 34

35. W trójkącie ostrokątnym ABC (rys. 35) punkt D jest spodkiem wysokości opuszczonej z wierzchołka A, a punkty M i N są rzutami prostokątnymi punktu D odpowiednio na boki AB i AC. Proste MN oraz AD przecinają okrąg opisany na trójkącie ABC odpowiednio w punktach P, Q oraz A, R. Dowieść, że punkt D jest środkiem okręgu wpisanego w trójkąt PQR.

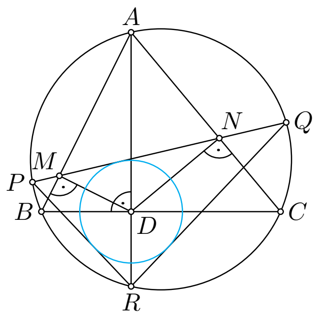

rys. 35

36. Okrąg wpisany w trójkąt ABC (rys. 36) jest styczny do boków BC, CA, AB odpowiednio w punktach D, E, F. Niech DK będzie średnicą okręgu wpisanego, zaś S punktem przecięcia DE i FK. Udowodnić, że AS jest równoległe do BC.

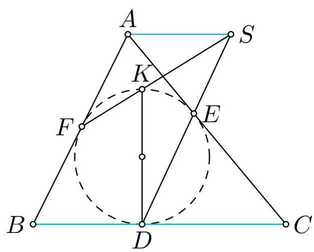

rys. 36

37. Niech BC będzie średnicą okręgu ω o środku O (rys. 37). Punkt A leżący na okręgu ω spełnia warunek $0^\circ < \sphericalangle AOB < 120^\circ$. Oznaczmy przez D środek tego łuku AB, który nie zawiera punktu C. Prosta przechodząca przez O i równoległa do DA przecina prostą AC w punkcie J. Symetralna odcinka OA przecina okrąg ω w punktach E i F. Dowieść, że J jest środkiem okręgu wpisanego w trójkąt CEF.

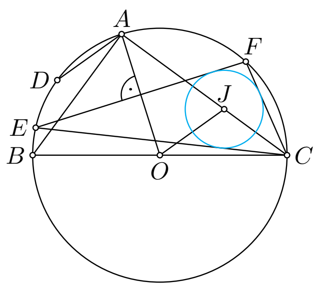

rys. 37

38. Dany jest okrąg ω (rys. 38) o środku w punkcie I wpisany w trójkąt ABC. Niech punkty M i N będą środkami boków odpowiednio AB i AC. Pokazać, że biegunem prostej MN względem ω jest ortocentrum trójkąta BIC.

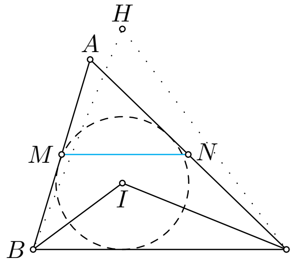

rys. 38

39. W trójkącie ABC (rys. 39) punkt I jest środkiem okręgu wpisanego. Punkt P leży wewnątrz trójkąta oraz:

$$\sphericalangle PBA + \sphericalangle PCA = \sphericalangle PBC + \sphericalangle PCB.$$

Pokazać, że $AP \geqslant AI$.

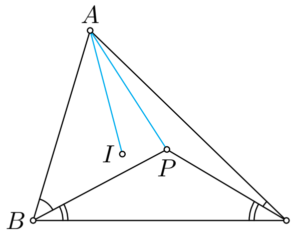

rys. 39

40. W trójkącie ABC (rys. 40) punkt I jest środkiem okręgu wpisanego. Niech M będzie środkiem odcinka BC, zaś S środkiem łuku BC zawierającym A. Udowodnić, że $\sphericalangle IMB = \sphericalangle ISA$.

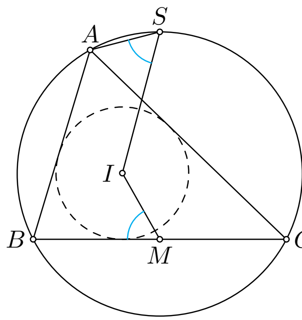

rys. 40

41. Dany jest trójkąt ABC (rys. 41) i punkt S będący środkiem łuku BC zawierającym punkt A. Dwusieczne kątów ABC i ACB przecinają prostą AS odpowiednio w P i Q. Udowodnić, że S jest środkiem odcinka PQ.

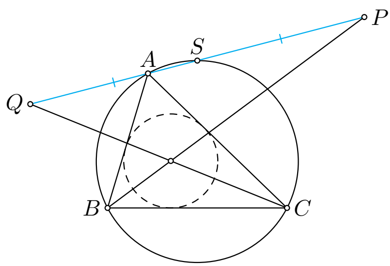

rys. 41

42. W trójkącie ABC (rys. 42) dwusieczne kątów ABC i BCA przecinają boki CA i AB odpowiednio w B_1 i C_1. Niech I będzie środkiem okręgu wpisanego, zaś M i N punktami przecięcia prostej B_1C_1 z okręgiem opisanym na trójkącie ABC. Pokazać, że promień okręgu opisanego na trójkącie MIN jest dwa razy dłuższy od promienia okręgu opisanego na trójkącie ABC.

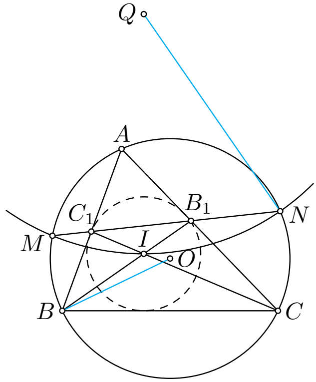

rys. 42

43. Okrąg ω wpisany trójkąt ABC (rys. 43) jest styczny do boków BC, CA, AB odpowiednio w punktach D, E, F. Niech J będzie środkiem okręgu A-dopisanego, zaś M i N środkami odcinków DE oraz DF odpowiednio. Udowodnić, że biegunem prostej MN względem ω jest punkt J.

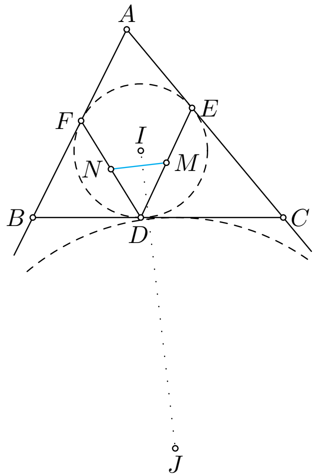

rys. 43

44. Niech ω będzie okręgiem wpisanym w trójkąt ABC (rys. 44) o środku w punkcie I. Prosta równoległa do BC zawierająca I przecina boi AC i AB odpowiednio w punktach E oraz F. Niech E' będzie punktem symetrycznym do E względem prostej BI, zaś F' punktem symetrycznym do F względem prostej CI. Udowodnić, że prosta $E'F'$ jest styczna do ω.

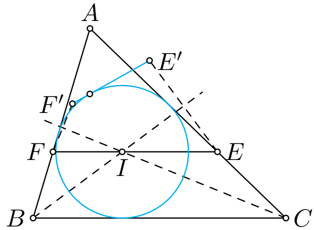

rys. 44

45. Dany jest trójkąt ABC (rys. 45), w którym $AB \neq AC$. Punkty K, L, M są środkami boków odpowiednio BC, CA, AB. Okrąg wpisany w trójkąt ABC o środku w I jest styczny do BC w punkcie D. Prosta przechodząca przez środek ID prostopadła do IK przecina prostą LM w P. Udowodnić, że $\sphericalangle PIA = 90°$.

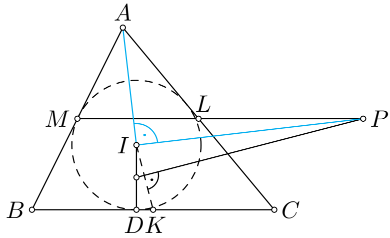

rys. 45

46. Niech ω będzie okręgiem wpisanym w trójkąt ABC (rys. 46) o środku w punkcie I. Okrąg o środku w A i promieniu AI przecina okrąg opisany na trójkącie ABC w punktach P oraz Q. Pokazać, że prosta PQ jest styczna do ω.

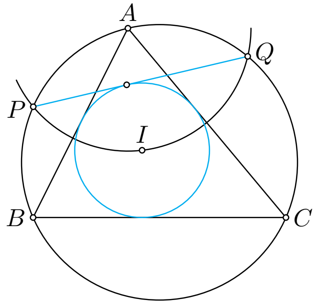

rys. 46

47. Niech ABC (rys. 47) będzie trójkątem, zaś M środkiem boku BC. ω jest okręgiem wpisanym w trójkąt ABC. Środkowa AM przecina ω w dwóch punktach K i L. Niech proste przechodzące przez K i L równoległe do BC przecinają ω ponownie w X i Y. Niech proste AX i AY przecinają BC w punktach P i Q. Udowodnić, że $BQ = CP$.

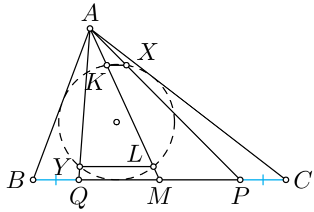

rys. 47

48. Dany jest trójkąt ABC (rys. 48) i okrąg ω weń wpisany i styczny do boków AC i AB odpowiednio w E i F. Punkt M jest środkiem krótszego łuku EF okręgu ω. Proste BM i CM przecinają prostą EF odpowiednio w punktach X i Y. Dowieść, że długość odcinka XY jest równa połowie długości odcinka EF.

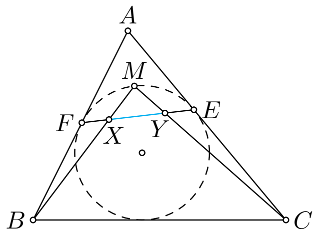

rys. 48

49. Dany jest trójkąt ABC (rys. 49), w którym $AB + AC = 3BC$. I jest środkiem okręgu wpisanego stycznego do boków AC i AB dpowiednio w E i F. Niech K i L będą punktami symetrycznymi do E i F względem punktu I. Udowodnić, że czworokąt $BKLC$ jest cykliczny.

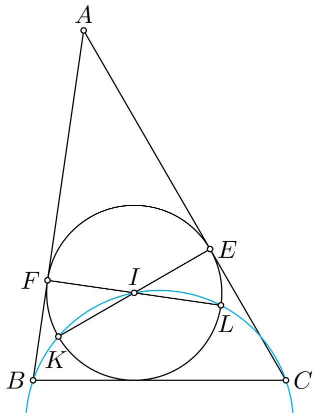

rys. 49

50. Niech ABC będzie trójkątem ostrokątnym (rys. 50), w którym $AB > AC$ oraz Γ jest okręgiem opisanym na tym trójkącie. Niech M będzie środkiem łuku BC okręgu Γ niezawierającym punktu A. Punkt D jest przecięciem półprostych AC i BM. Punkt $E \neq C$ jest przecięciem dwusiecznej wewnętrznej kąta ACB z okręgiem opisanym na trójkącie BDC. Przypuśćmy, że E leży wewnątrz trójkąta ABC, zaś N jest przecięciem DE i okręgu Γ, przy czym E jest środkiem DN. Udowodnić, że N jest środkiem odcinka I_BI_C, gdzie I_B oraz I_C to środki odpowiednio okręgu B-dopisanego i C-dopisanego.

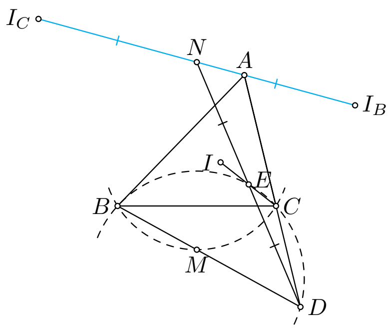

rys. 50

51. Niech I będzie środkiem okręgu wpisanego w trójkąt ABC (rys. 51), zaś E i F punktami styczności tego okręgu z bokami odpowiednio AC i AB. Punkt O jest środkiem okręgu opisanego na trójkącie BIC. Pokazać, że $\sphericalangle BFO = \sphericalangle OEC$.

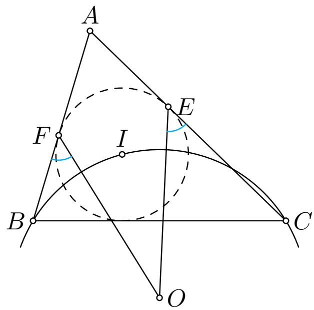

rys. 51

52. W trójkącie ABC (rys. 52) okrąg wpisany jest styczny do boków BC, CA i AB w punktach odpowiednio D, E i F. Proste równoległe do DE i DF przechodzące przez C i B odpowiednio przecinają się w punkcie P. Pokazać, że $PE = PF$.

53. Niech I będzie środkiem okręgu wpisanego w trójkąt ABC (rys. 53), zaś AD średnicą okręgu opisanego na tym trójkącie. Punkty E i F leżą na półprostych BA i CA odpowiednio, przy czym długości odcinków BE i CE są równe połowie obwodu trójkąta ABC. Pokazać, że $EF \perp DI$

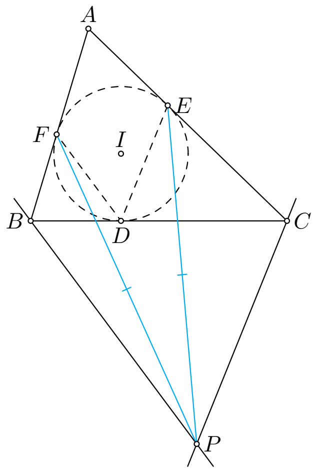

rys. 52

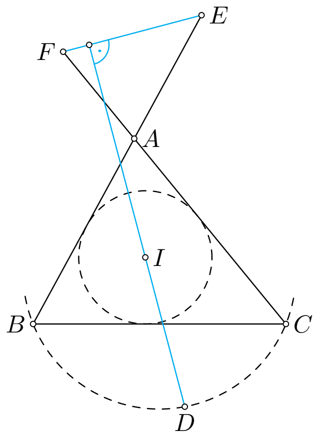

rys. 53

Potęga punktu

54. Okrąg wpisany w trójkąt ABC (rys. 54) jest styczny do boków AB i AC odpowiednio w punktach Z i Y. Odcinki BY i CZ przecinają się w punkcie G, zaś punkty R i S wybrano tak, że czworokąty $BCYR$ i $BCSZ$ są równoległobokami. Wykazać, że $GR = GS$.

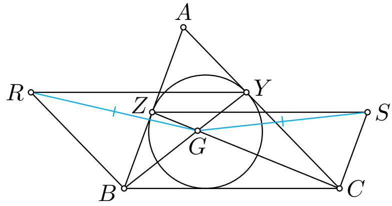

rys. 54

55. Dany jest trójkąt ABC (rys. 55), w którym $\sphericalangle CAB = 60^\circ$ oraz $AB \neq AC$. Punkt O jest środkiem okręgu opisanego na tym trójkącie, a punkt I — środkiem okręgu wpisanego w ten trójkąt. Wykazać, że symetralna odcinka AI, prosta OI oraz prosta BC przecinają się w jednym punkcie.

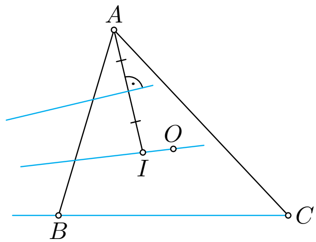

rys. 55

56. Dany jest okrąg ω (rys. 56) o środku w punkcie O oraz prosta ℓ leżąca na zewnątrz ω. Niech A będzie rzutem punktu O na prostą ℓ. Niech $M \in \omega$ a punkty X i Y będą punktami przecięcia okręgu o średnicy AM z prostą ℓ oraz ω, odpowiednio. Pokazać, że proste XY odpowiadające różnym położeniom punktu M mają punkt wspólny.

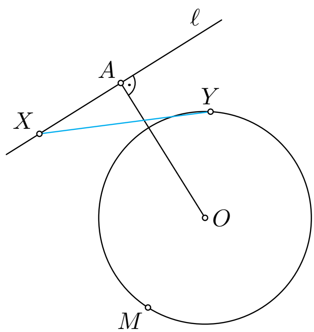

rys. 56

57. Przekątne trapezu $ABCD$ (rys. 57) o podstawach AB i CD przecinają się w punkcie E. Punkt P leży wewnątrz tego trapezu, przy czym $\sphericalangle APD = \sphericalangle BPC = 90^\circ$. Wykazać, że punkty P i E leżą na prostej prostopadłej do podstaw danego trapezu.

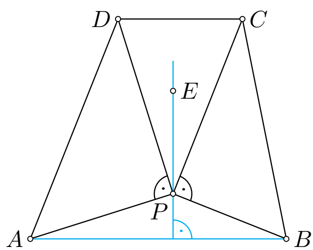

rys. 57

58. Punkt H jest ortocentrum trójkąta ostrokątnego ABC (rys. 58). Okrąg Γ_A o środku w środku odcinka BC przechodzi przez punkt H i przecina prostą BC w punktach A_1 i A_2. Analogicznie definiujemy punkty B_1, B_2 oraz C_1 i C_2. Pokazać, że punkty A_1, A_2, B_1, B_2, C_1 i C_2 leżą na jednym okręgu.

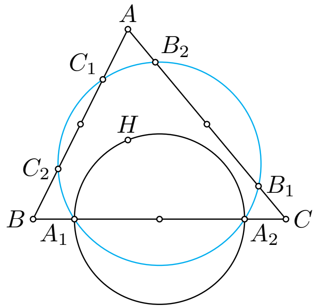

rys. 58

59. Okrąg wpisany w trójkąt ABC (rys. 59) jest styczny do boków BC, CA i AB w punktach odpowiednio D, E i F. Punkty K, L, M i N są odpowiednio środkami odcinków AE, AF, BF, BD. Proste KL i MN przecinają się w punkcie S. Pokazać, że $SA = SB$.

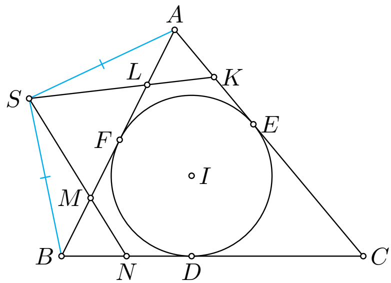

rys. 59

60. Niech ω_B i ω_C będą okręgami dopisanymi w trójkącie ABC (rys. 60) do boków odpowiednio AC i AB. Ponadto, niech ω'_B i ω'_C będą okręgami symetrycznymi do ω_B i ω_C kolejno względem środków boków AC i AB. Pokazać, że oś potęgowa ω'_B i ω'_C połowi obwód trójkąta ABC.

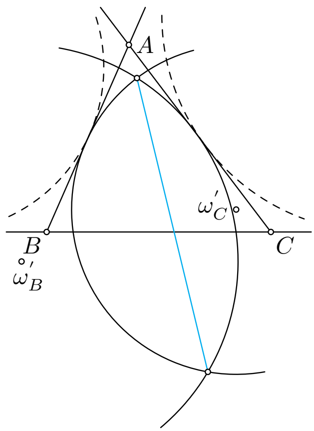

rys. 60

61. Okręgi ω_1, ω_2 o środkach O_1 i O_2 odpowiednio, przecinają się w punkcie P (rys. 61). Styczna zewnętrzna do ω_1 i ω_2 jest styczna do nich w punktach A i B w tej kolejności. Prosta prostopadła do BP przechodząca przez punkt A przecina O_1O_2 w punkcie Q. Pokazać, że $\sphericalangle APQ = 90°$.

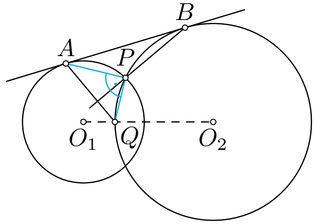

rys. 61

62. W trójkącie ABC (rys. 62) mamy $\sphericalangle BCA = 90°$ oraz D jest rzutem puntu C na AB. Niech X będzie punktem leżącym na odcinku CD. Niech K będzie punktem odcinka AX takim, że $BK = BC$. Podobnie, niech L będzie punktem odcinka BX takim, że $AL = AC$. Niech M będzie punktem przecięcia prostych AL i BK. Pokazać, że $MK = ML$.

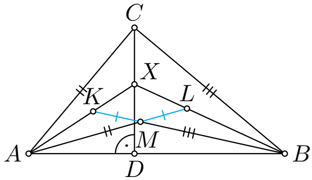

rys. 62

Twierdzenie o motylku

63. Dana jest cięciwa PQ okręgu Ω (rys. 63). Dane są również dwie inne cięciwy AC i BD przechodzące przez punkt M, będący środkiem odcinka PQ. Niech X będzie punktem przecięcia AB i PQ, zaś Y punktem przecięcia CD i PQ. Dowieść, że $XM = MY$.

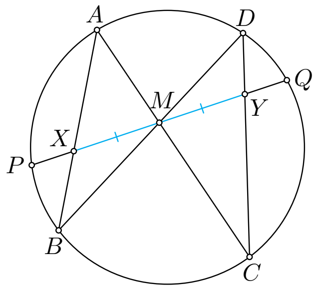

rys. 63

64. W trójkącie ABC (rys. 64) punkt H jest ortocentrum, a D środkiem boku BC. Prosta prostopadła do DH przechodząca przez H tnie AB i AC w punktach X i Y. Dowieść, że $DX = DY$.

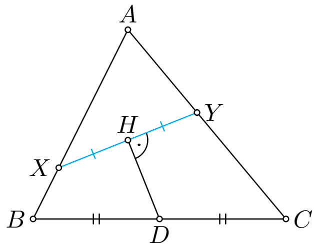

rys. 64

65. W trójkącie ABC (rys. 65) punkt H jest ortocentrum, a D jest spodkiem wysokości opuszczonej z wierzchołka A. Niech O będzie środkiem okręgu opisanego na ABC. Prosta prostopadła do OD przechodząca przez D tnie AB w punkcie X. Dowieść, że $\sphericalangle XHD = \sphericalangle CBA$.

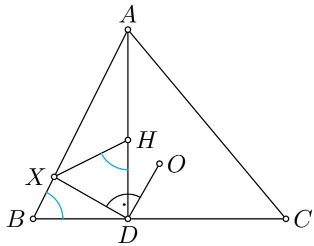

rys. 65

66. Dany jest równoległobok $ABCD$ (rys. 66), w którym kąt DAB jest ostry. Punkty A, P, B, D leżą w tej kolejności na jednym okręgu. Proste AP i CD przecinają się w punkcie Q. Punkt O jest środkiem okręgu opisanego na trójkącie CPQ. Wykazać, że jeśli $D \neq O$, to proste AD i DO są prostopadłe.

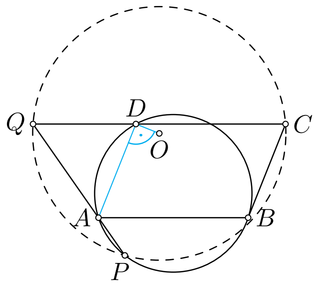

rys. 66

67. W nierównoramiennym trójkącie ABC (rys. 67) punkty O i I są odpowiednio środkami okręgu opisanego i wpisanego, odpowiednio. Punkt B', jest obrazem punktu B w symetrii względem prostej OI i leży wewnątrz kąta ABI. Pokazać, że styczne w punktach B', I do okręgu opisanego na trójkącie $BB'I$ przecinają się na prostej AC.

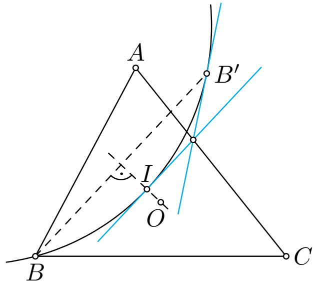

rys. 67

Prosta Simsona

68. Dany jest trójkąt ABC (rys. 68) wpisany w okrąg ω oraz punkt P leżący na tym okręgu. Rzuty prostokątne punktu P na proste BC, CA, AB oznaczmy odpowiednio przez D, E, F. Dowieść, że punkty D, E, F leżą na jednej prostej.

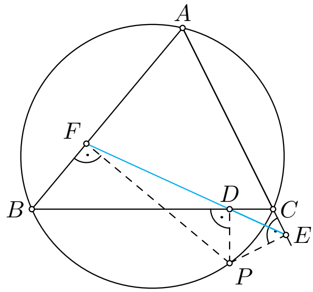

rys. 68

69. Punkt P leży na okręgu ω opisanym na trójkącie ABC (rys. 69). Punkty X, Y i Z są obrazami punktu P w symetrii względem boków odpowiednio BC, CA i AB. Dowieść, że punkty X, Y i Z leżą na jednej prostej, która zawiera ortocentrum trójkąta ABC.

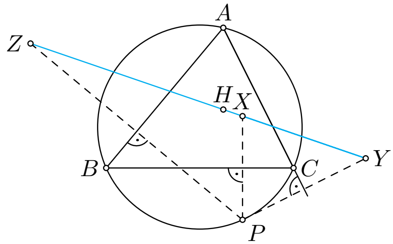

rys. 69

70. Punkt H jest ortocentrum trójkąta ABC (rys. 70). Prosta ℓ przechodzi przez H. Pokazać. że obrazy prostej ℓ względem boków trójkąta ABC przecinają się w punkcie leżącym na okręgu opisanym na trójkącie ABC.

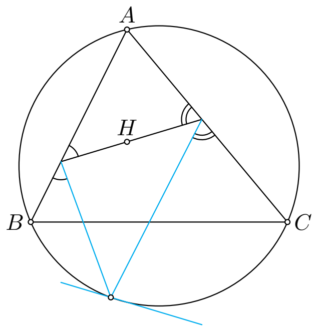

rys. 70

71. Prosta l przechodzi przez wierzchołek A trójkąta równobocznego ABC (rys. 71). Okrąg ω_b o środku w punkcie I_b jest styczny do odcinka AC w punkcie B_1 oraz jest styczny do prostych l i BC. Okrąg ω_c o środku w punkcie I_c jest styczny do odcinka AB w punkcie C_1 oraz do prostych l i BC. Pokazać, że ortocentrum trójkąta AC_1B_1 leży na prostej I_bI_c.

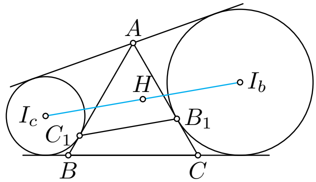

rys. 71

72. W czworokącie $ABCD$ (rys. 72) opisanym na okręgu prosta l przechodząca przez wierzchołek A przecina bok BC w punkcie M oraz półprostą $\overrightarrow{DC}$ w punkcie N. Punkty I_1, I_2, I_3 są środkami okręgów wpisanych odpowiednio w trójkąty ABM, MNC, NDA. Dowieść, że ortocentrum trójkąta $I_1I_2I_3$ leży na prostej l.

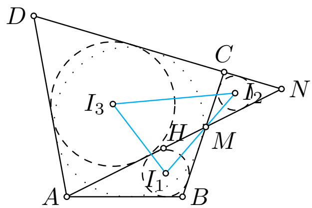

rys. 72

73. Punkt H jest ortocentrum trójkąta ABC (rys. 73). Prosta ℓ przechodzi przez H, natomiast punkt P leży na ℓ. Punkty P_1, P_2 są obrazami punktu P w symetrii względem prostych BC i AC, odpowiednio. Punkt S jest przecięciem obrazów prostej ℓ w symetrii względem boków trójkąta ABC. Pokazać, że punkty P_1, P_2, C, S leżą na jednym okręgu.

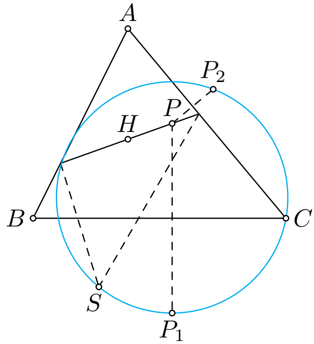

rys. 73

74. Dany jest trójkąt ABC (rys. 74) wpisany w okrąg ω. Punkt $K \in \omega$ i punkt A leżą po przeciwnych stronach prostej BC. Punkty L, M są odbiciami punktu K względem AB, BC. Okrąg przechodzący przez punkty B, L, M przecina ω po raz drugi w punkcie E. Punkt H jest ortocentrum trójkąta ABC. Wykazać, że proste KH, EM, BC mają punkt wspólny.

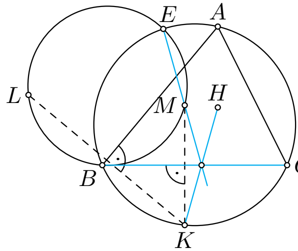

rys. 74

75. Dany jest trójkąt ABC (rys. 75) i prosta l przechodząca przez wierzchołek A i nieprzecinająca odcinka BC. Punkt O_1 jest środkiem okręgu stycznego do odcinka AB, prostej BC i prostej l, przy czym okrąg ten jest rozłączny z wnętrzem trójkąta ABC. Punkt O_2 jest środkiem okręgu stycznego do odcinka AC, prostej BC i prostej l, przy czym okrąg ten jest rozłączny z wnętrzem trójkąta ABC. Zaś punkt O_3 jest środkiem okręgu A-dopisanego trójkąta ABC. Dowieść, że ortocentrum trójkąta $O_1O_2O_3$ leży na prostej BC.

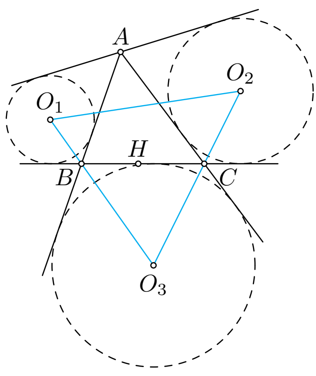

rys. 75

76. Dane są punkty A, B, C, D, E takie, że czworokąt $ABCD$ (rys. 76) jest równoległobokiem, a czworokąt $BCED$ jest wpisany w okrąg. Prosta l przechodząca przez A przecina wnętrze odcinka CD w punkcie F, a prostą BC w punkcie G. Przypuśćmy, że $EF = EG = EC$. Wykazać, że l jest dwusieczną kąta $\sphericalangle DAB$.

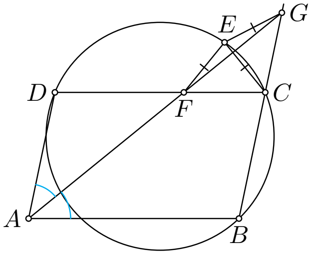

rys. 76

77. Dany jest równoległobok $ABCD$ (rys. 77) oraz punkt F leżący na odcinku CD. Punkty O_1, O_2 i O_3 są środkami okręgów opisanych na trójkątach ABF, BCF i FDA. Dowieść, że ortocentrum trójkąta $O_1O_2O_3$ leży na prostej AB.

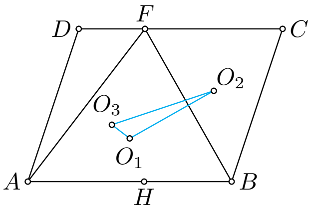

rys. 77

78. Punkt P leży na okręgu o środku w punkcie O opisanym na trójkącie ABC (rys. 78). Punkty X, Y i Z są rzutami prostokątnymi punktu P na proste OA, OB i OC, odpowiednio. Pokazać, że środek okręgu wpisanego w trójkąt XYZ leży na prostej Simsona punktu P względem trójkąta ABC.

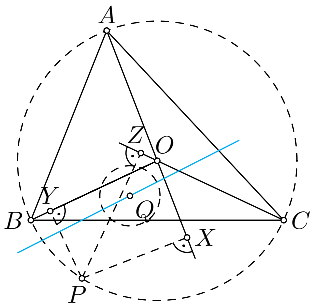

rys. 78

79. W trójkącie ABC (rys. 79) dane są równoległe proste k_a, k_b i k_c przechodzące przez punkty odpowiednio A, B i C. Niech ℓ_a, ℓ_b i ℓ_c będą obrazami prostych odpowiednio k_a, k_b i k_c względem prostych BC, CA i AB. Wyznaczyć miejsce geometryczne środka okręgu wpisanego w trójkąt ograniczony prostymi ℓ_a, ℓ_b i ℓ_c.

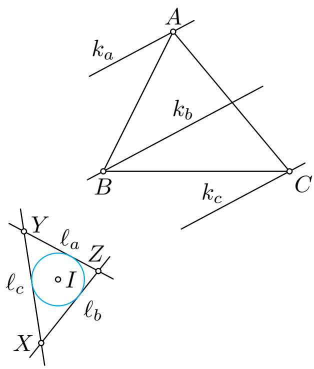

rys. 79

80. Punkt H jest ortocentrum trójkąta ABC (rys. 80). Punkt P leży na okręgu opisanym. Pokazać, że prosta Simsona punktu P i prosta PH przecinają się na okręgu 9-punktów trójkąta ABC.

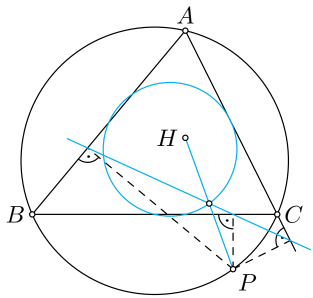

rys. 80

81. Niech ABC będzie trójkątem ostrokątnym (rys. 81) a Γ jego okręgiem opisanym. Niech ℓ będzie prostą styczną do Γ, i niech ℓ_a, ℓ_b i ℓ_c będą obrazami prostej ℓ względem prostych BC, CA i AB, odpowiednio. Pokazać, że okrąg opisany na trójkącie DEF wyznaczonym przez proste ℓ_a, ℓ_b i ℓ_c jest styczny do Γ.

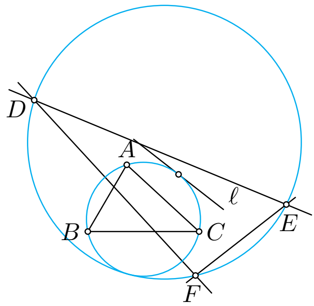

rys. 81

Inwersja $\sqrt{bc}$

82. W trójkącie ABC (rys. 82) dwusieczna kąta BAC przecina bok BC w punkcie D oraz okrąg opisany Ω na trójkącie ABC w punkcie E. Okrąg ω o średnicy DE przecina Ω ponownie w punkcie F. Pokazać, że AF jest symedianą trójkąta ABC.

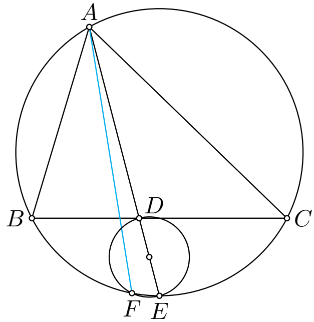

rys. 82

83. Punkt I jest środkiem okręgu wpisanego w trójkąt ABC (rys. 83), zaś ω jest okręgiem opisanym na tym trójkącie. Okrąg styczny do odcinków AB, AC jest styczny do okręgu ω w punkcie P, a S jest środkiem tego łuku BC okręgu ω, na którym leży punkt A. Wykazać, że punkty P, I, S są współliniowe.

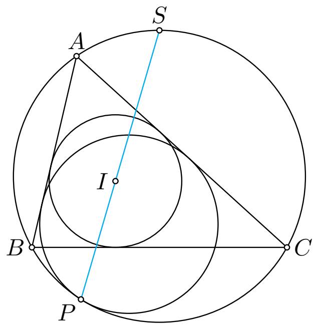

rys. 83

84. Punkt I jest środkiem okręgu wpisanego w trójkąt ABC (rys. 84). Prosta AI przecina okrąg opisany o w punkcie X. Punkt Q leży na łuku BC okręgu o, który nie zawiera punktu A. Punkt D leży na odcinku BC po przeciwnej stronie prostej AI niż punkt Q, przy czym $\sphericalangle BAD = \sphericalangle QAC$. Punkt M jest środkiem odcinka ID. Wykazać, że proste XM i QI przecinają się na o.

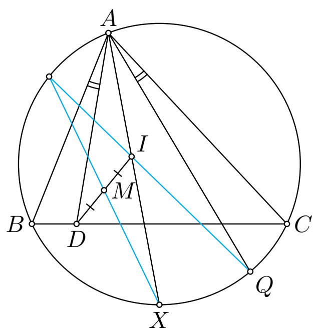

rys. 84

85. W trójkącie ABC (rys. 85) punkty K i L są środkami boków odpowiednio AB i AC. Punkt $P \neq A$ jest punktem przecięcia okręgów opisanych na trójkątach ABL i ACK. Niech $Q \neq A$ będzie punktem przecięcia prostej AP i okręgu opisanego na trójkącie AKL. Pokazać, że $2AP = 3AQ$.

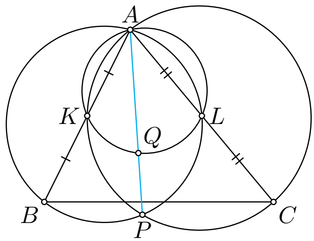

rys. 85

86. Dany jest trójkąt ABC (rys. 86) oraz punkty I, J będące środkami okręgów odpowiednio wpisanego w ABC i A-dopisanego. Niech P i Q będą punktami przecięcia prostych prostopadłych do AI przechodzących odpowiednio przez I i J z prosta BC. Udowodnić, że $\sphericalangle PAB = \sphericalangle CAQ$.

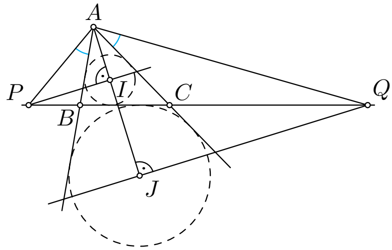

rys. 86

87. Trapez $ABCD$ (rys. 87) o podstawach AD i BC jest wpisany w okrąg o_1. Okrąg o_2 jest styczny do odcinków AB i AC oraz jest styczny wewnętrznie do okręgu o_1 w punkcie F. Okrąg wpisany w trójkąt ABC jest styczny do odcinka BC w punkcie E. Dowieść, że punkty D, E, F leżą na jednej prostej.

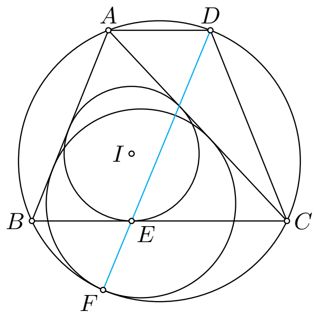

rys. 87

88. W trójkącie ABC (rys. 88) punkty M i N leżą na bokach odpowiednio AB i AC tak, że $MN \parallel BC$. Proste BN i CM przecinają się w punkcie P. Niech Q będzie drugim punktem przecięcia się okręgów opisanych na trójkątach BPM i CPN. Pokazać, że $\sphericalangle BAQ = \sphericalangle CAP$.

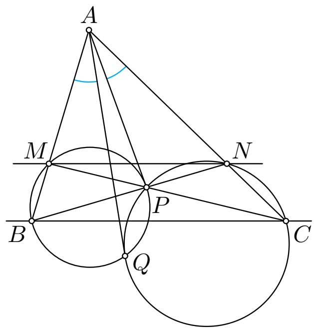

rys. 88

89. Niech punkty D, B, C, E leżą na jednej prostej w tej właśnie kolejności (rys. 89) i niech punkt A spełnia równości $AB = DB$ oraz $AC = EC$. Poprowadźmy dwusieczne kątów ABC oraz ACB i ich przecięcia z okręgiem opisanym na trójkącie ABC oznaczmy odpowiednio przez K i L, zaś ich przecięcia z przeciwległymi bokami trójkąta ABC odpowiednio przez P i Q. Niech X będzie środkiem okręgu opisanego na trójkącie DBL, zaś Y środkiem okręgu opisanego na trójkącie ECK. Przez S oznaczmy punkt przecięcia CX i BY. Udowodnić, że $AS \perp PQ$.

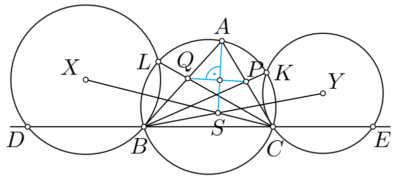

rys. 89

90. Trójkąt ABC (rys. 90) jest wpisany w okrąg ω. Prosta m równoległa do BC przecina boki AB, AC w punktach D, E odpowiednio, oraz przecina ω w punktach K, L (gdzie D leży między K i E). Okrąg γ_1 jest styczny do odcinków KD i BD oraz jest styczny do ω, okrąg γ_2 jest styczny do odcinków LE i CE oraz styczny do ω. Przy zmieniającej się prostej m wyznaczyć zbiór punktów przecięcia stycznych wewnętrznych okręgów γ_1 i γ_2.

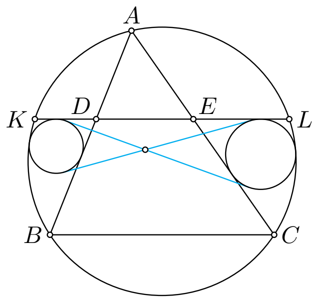

rys. 90

91. W trójkącie ABC (rys. 91) punkty K i L leżą na boku BC tak, że $\sphericalangle BAK = \sphericalangle CAL < \frac{1}{2}\sphericalangle BAC$. Okrąg ω_1 jest styczny do boków AB i AL. Okrąg ω_2 jest styczny do AC i AK. Załóżmy, że ω_1 i ω_2 przecinają się w punktach P i Q. Pokazać, że $\sphericalangle PAC = \sphericalangle QAB$.

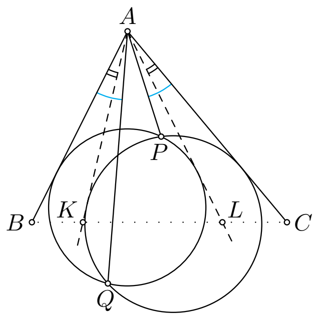

rys. 91

92. Niech ω będzie okręgiem opisanym na trójkącie ABC (rys. 92), natomiast l prostą styczną do ω w punkcie A. Okręgi ω_1 i ω_2 są styczne do l, BC oraz zewnętrznie styczne do ω. Oznaczy przez D, E punkty styczności odpowiednio ω_1 i ω_2 z prostą BC. Pokazać, że okręgi opisane na trójkątach ABC i ADE są styczne.

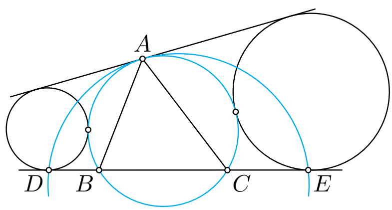

rys. 92

93. Punkt O jest środkiem okręgu opisanego na trójkącie ABC (rys. 93). Okrąg ω jest styczny do boków AB i AC odpowiednio w punktach M i N oraz do okręgu opisanego na trójkącie BOC. Pokazać, że prosta MN połowi odcinek AI, gdzie I jest środkiem okręgu wpisanego w trójkąt ABC.

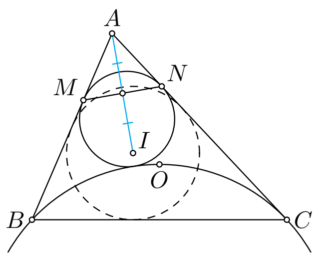

rys. 93

94. Niech ABC będzie trójkątem ostrokątnym (rys. 94), a Ω okręgiem opisanym na tym trójkącie. Punkt B_0 jest środkiem AC, zaś C_0 jest środkiem AB. Niech D będzie spodkiem wysokości opuszczonej z wierzchołka A, a G środkiem ciężkości trójkąta ABC. Okrąg ω przechodzi przez punkty B_0 i C_0 i jest styczny do Ω w punkcie $X \neq A$. Dowieść, że punkty D, G, X są współliniowe.

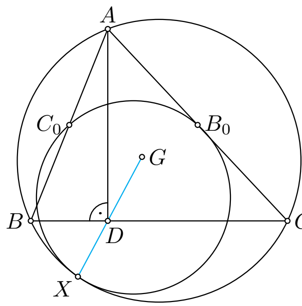

rys. 94

95. Punkt O jest środkiem okręgu opisanego na trójkącie ABC (rys. 95). Niech T będzie punktem przecięcia okręgu opisanego na trójkącie BOC z okręgiem przechodzącym przez punkty A i C i stycznym do AB. K jest punktem przecięcia prostych TO i BC. Dowieść, że prosta AK jest styczna do okręgu opisanego na trójkącie ABC

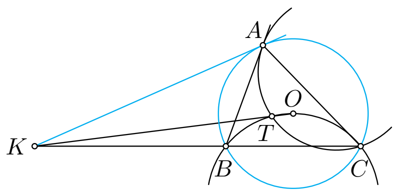

rys. 95

96. Niech I_b, I_c będą środkami okręgów B-dopisanego i C-dopisanego w trójkącie ABC (rys. 96). PQ jest cięciwą okręgu opisanego na trójkącie ABC równoległą do BC i przecinającą odcinki AB i AC. Udowodnić, że jeżeli BC przecina AP w punkcie R to $\sphericalangle I_bQI_c + \sphericalangle I_bRI_c = 180°$.

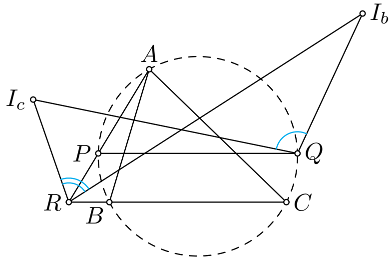

rys. 96

97. Trójkąt ABC (rys. 97) jest wpisany w okrąg Ω. Punkty R i S leżą na odcinkach odpowiednio AB i AC, przy czym $BR = RS = SC$. Prosta styczna do Ω w punkcie A przecina prostą RS w punkcie P. Punkt I jest środkiem okręgu wpisanego w trójkąt ARS. Pokazać, że $PA = PI$.

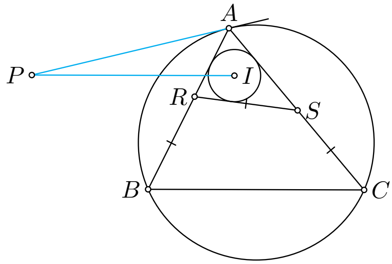

rys. 97

Dwustosunek i biegunowe

98. Jeśli punkty A, C, B i D leżą w tej kolejności na jednej prostej k (rys. 98), oraz punkt X nie należy do k, to dowolne dwa z trzech następujących warunków implikują trzeci

1. $(A, B; C, D) = 1$,
2. Prosta XC jest dwusieczną kąta AXB,
3. $XC \perp XD$.

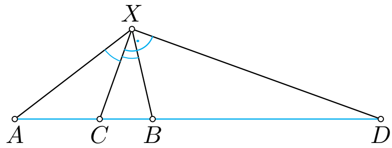

rys. 98

99. Dane są dwa różne okręgi o_1 i o_2 (rys. 99) o środkach odpowiednio O_1 i O_2. Niech punkty P i Q będą środkami odpowiednio jednokładności zewnętrznej i wewnętrznej okręgów o_1 i o_2. Wykazać, że $(P, Q; O_1, O_2) = 1$.

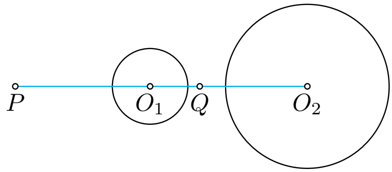

rys. 99

100. Dane są dwa ortogonalne (prostopadłe) okręgi o_1 i o_2 (rys. 100) o środkach odpowiednio O_1 i O_2. Prosta przechodząca przez O_1 przecina okrąg o_1 w punktach A i B, a okrąg o_2 w punktach C i D. Wykazać, że $(A, B; C, D) = 1$.

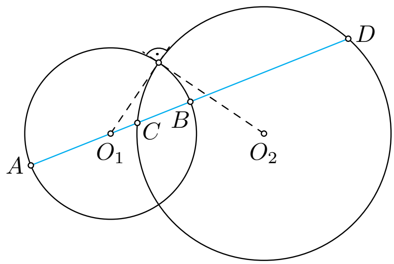

rys. 100

101. W trójkącie ABC (rys. 101) punkty X, Y i Z leżą odpowiednio na bokach BC, CA i AB. Prosta YZ przecina prostą AB w punkcie X'. Pokaż, że $(B, C; X, X') = 1$ wtedy i tylko wtedy, gdy proste AX, BY i CZ przecinają się w jednym punkcie.

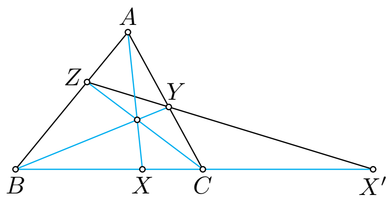

rys. 101

102. Dane są trzy punkty współliniowe A, B i C (rys. 102) takie, że punkt C jest środkiem odcinka AB. Pokaż, że $(A, B; C, X_\infty) = 1$.

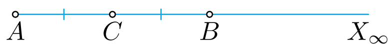

rys. 102

103. W trójkącie ABC (rys. 103) okrąg wpisany o środku I jest styczny w punktach D, E i F do boków odpowiednio BC, CA i AB. Punkt M to rzut prostokątny punktu D na prosta EF. Niech P będzie środkiem odcinka DM . Pokaż, że jeśli H jest ortocentrum w trójkącie BIC to prosta PH połowi odcinek EF.

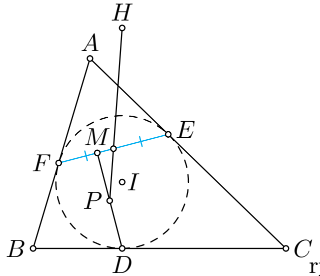

rys. 103

104. $ABCD$ jest czworokątem wypukłym (rys. 104), w którym prosta AC jest dwusieczną kąta BAD. Punkt E leży na odcinku CD, a F jest przecięciem BE i AC. Odcinek DF przedłużamy do przecięcia z bokiem BC w punkcie G. Wykazać, że $\sphericalangle GAC = \sphericalangle EAC$.

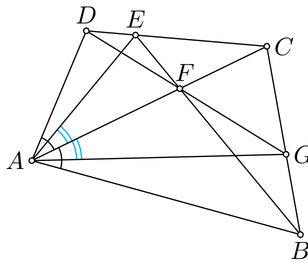

rys. 104

105. W trójkącie ABC (rys. 105) kąt BCA jest rozwarty oraz $\sphericalangle BAC = 2\sphericalangle ABC$. Prosta przechodząca przez punkt B i prostopadła do BC przecina prostą AC w punkcie D. Punkt M jest środkiem boku AB. Dowieść, że $\sphericalangle AMC = \sphericalangle BMD$.

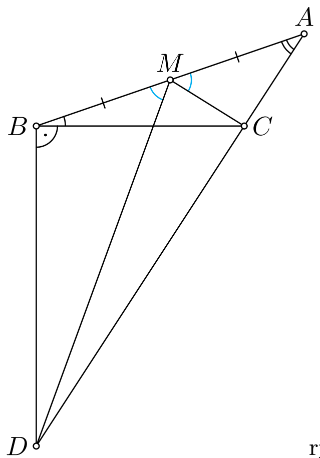

rys. 105

106. W trójkącie ABC (rys. 106) punkt D jest punktem przecięcia dwusiecznej kąta przy wierzchołku A z bokiem BC. Punkty I_1 i I_2 są środkami okręgów wpisanych w odpowiednio trójkąty ABD i ADC. Prosta I_1I_2 przecina proste AB i AC odpowiednio w punktach F i E. Wykazać że proste AD, BE i CF przecinają się w jednym punkcie.

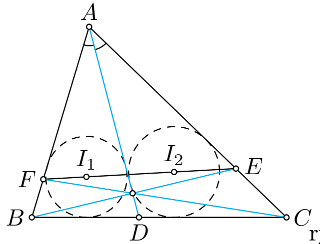

rys. 106

107. W trójkącie ABC (rys. 107) dwusieczna kąta przy wierzchołku A przecina prostą BC i okrąg opisany na trójkącie ABC odpowiednio w punktach D i M. Niech ω będzie okręgiem o środku w punkcie M promieniu MB. Prosta l przechodząca przez punkt D, przecina ω w punktach P i Q. Pokaż, że prosta AD jest dwusieczną kąta PAQ.

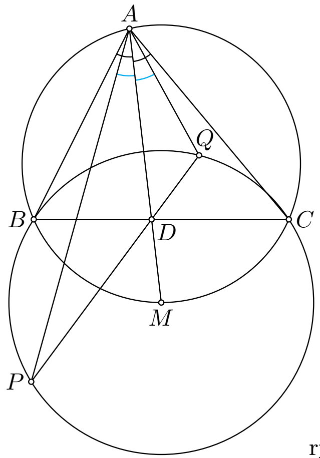

rys. 107

108. Niech M będzie środkiem boku AC trójkąta ABC (rys. 108), a K — punktem półprostej BA leżącym poza odcinkiem BA. Prosta KM przecina bok BC w punkcie L, a P jest takim punktem odcinka BM, że półprosta PM jest dwusieczną kąta LPK. Prosta l jest równoległa do BM i przechodzi przez punkt A. Wykazać, że rzut prostopadły punktu M na prostą l leży na prostej PK.

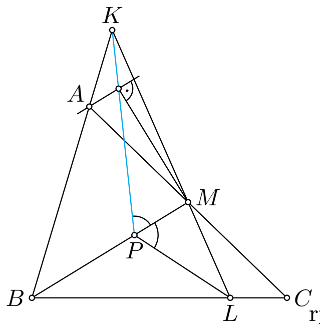

rys. 108

109. Niech O oraz I będą odpowiednio środkiem okręgu opisanego i środkiem okręgu wpisanego w trójkąt ABC (rys. 109). Prosta prostopadła do OI i przechodząca przez I przecina BC w punkcie Y, zaś dwusieczną kąta zewnętrznego przy wierzchołku A w punkcie X. W jakim stosunku punkt I dzieli odcinek XY?

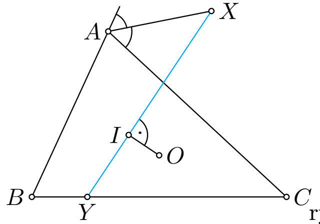

rys. 109

110. Dany jest czworokąt $ABCD$ (rys. 110) opisany na okręgu ω o środku w punkcie I. Punkt T jest rzutem punktu I na prostą BD. Pokaż, że prosta BD jest dwusieczną kąta ATC.

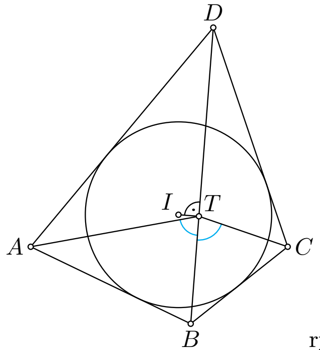

rys. 110

111. W trójkącie ABC (rys. 111) punkt I jest środkiem okręgu wpisanego. Punkty D i E leżą na prostej BC (w kolejności E, B, D, C) tak, że $(E, D; B, C) = 1$. Punkt F jest rzutem punktu D na prostą IE. Pokazać, że $\sphericalangle AFI = \sphericalangle IDC$.

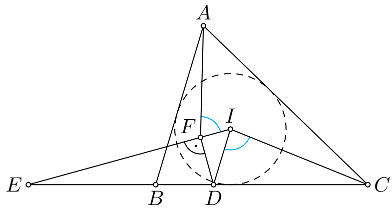

rys. 111

112. Dany jest trójkąt ABC (rys. 112), w którym $AB = AC$. Niech ω będzie okręgiem wpisanym w trójkąt ABC stycznym do boków BC, CA, AB odpowiednio w D, E, F. Prosta BE przecina ω ponownie w punkcie X, a prosta CF przecina ω ponownie w punkcie Y. Prosta XY przecina odcinki AB, AC, DF i DE odpowiednio w punktach K, L, P oraz Q. Pokazać, że $KX = XP = PQ = QY = YL$.

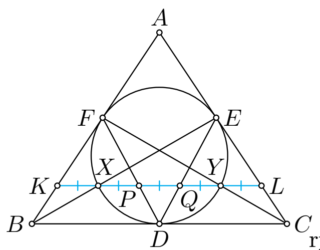

rys. 112

113. Okrąg wpisany o środku w punkcie I jest wpisany w trójkąt ABC (rys. 113) i jest styczny do BC w punkcie D. Odcinek AK jest średnicą okręgu opisanego na trójkącie ABC. Punkt L jest taki, że $AL \perp BC$ oraz $IL \perp AD$. Pokazać, że KL połowi odcinek ID.

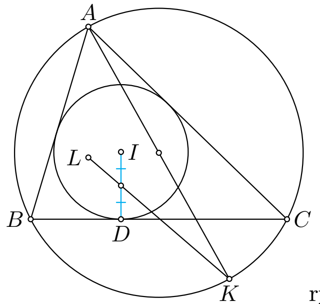

rys. 113

114. W trójkącie ABC (rys. 114) okrąg wpisany ω jest styczny do boku BC w punkcie K. Punkt D jest spodkiem wysokości trójkąta ABC opuszczonej z wierzchołka A. Punkt M jest środkiem odcinka AD. Prosta KM przecina ω w punkcie N. Pokazać, że okrąg opisany na trójkącie BNC jest styczny do ω.

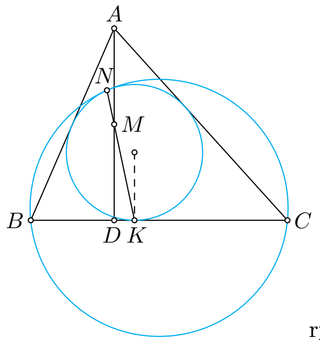

rys. 114

115. Czworokąt $ABCD$ jest wpisany w okrąg ω (rys. 115). Odcinek AC jest średnicą ω oraz $AC \perp BD$. Punkt M jest środkiem odcinka AD. Prosta prostopadła do prostej BM przechodząca przez punkt C przecina prostą AD w punkcie P. Pokazać, że prosta BP jest styczna do okręgu ω.

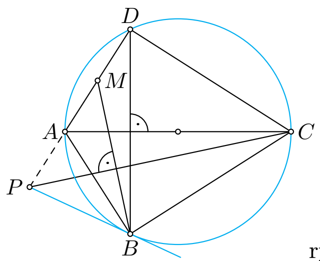

rys. 115

116. Dany jest trójkąt ABC (rys. 116). Punkt I jest środkiem okręgu ω wpisanego w ten trójkąt, a punkt D jest dowolnym punktem na odcinku BC. Okręgi ω_B i ω_C o środkach w punktach I_B i I_C to okręgi wpisane odpowiednio w trójkąty ABD i ACD. Niech ω_B będzie styczny do BC w punkcie E, a ω_C w punkcie F. Ponadto $P = I_B I_C \cap AD$, $X = BI \cap CP$ oraz $Y = CI \cap BP$. Pokazać, że proste EX i FY przecinają się na okręgu ω wpisanym w trójkąt ABC.

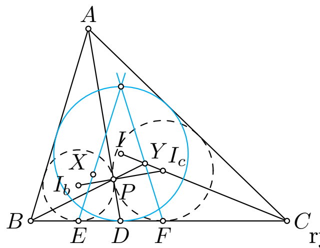

rys. 116

117. Proste CA i CB są styczne do okręgu ω odpowiednio w punktach A i B (rys. 117). Punkt X jest odbiciem punktu A względem punktu B. Okrąg ω' opisany na trójkącie CBX przecina ponownie okrąg ω w punkcie D. Prosta CD przecina ω ponownie w punkcie E. Dowieść, że prosta EX jest styczna do okręgu ω'.

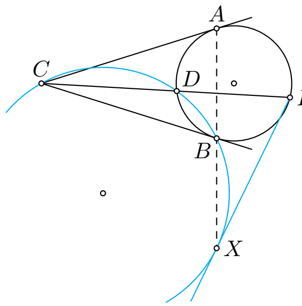

rys. 117

118. Punkt M jest środkiem odcinka BC trójkąta ABC (rys. 118). Okrąg ω o średnicy AM przecina proste AB i AC odpowiednio w punktach D i E. Styczne w punktach D i E do okręgu ω przecinają się w punkcie P. Udowodnić, że $PB = PC$.

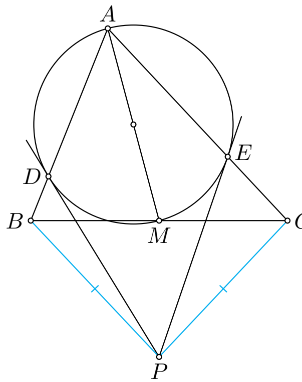

rys. 118

Sprzężenie izogonalne

119. Dany jest trójkąt ABC (rys. 119) i opisany na nim okrąg ω o środku w O. Punkty P i Q są izogonalnie sprzężone w trójkącie ABC. Niech $D \neq A$ będzie punktem przecięcia prostej AP z okręgiem ω, zaś M i $N \neq D$ punktami przecięć prostej OD odpowiednio z odcinkiem BC i okręgiem ω. Udowodnić, że $\sphericalangle PMB = \sphericalangle QNA$.

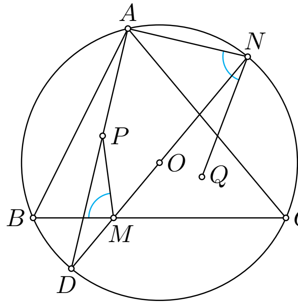

rys. 119

120. Punkty P i Q są punktami izogonalnie sprzężonymi w trójkącie ABC (rys. 120). Pokazać, że środki okręgów opisanych na trójkątach APB i AQB są inwersyjne względem okręgu opisanego na trójkącie ABC.

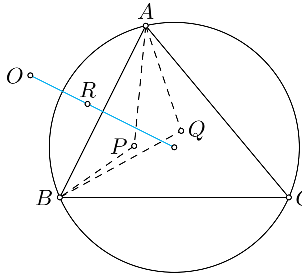

rys. 120

121. Punkty P i Q są punktami izogonalnie sprzężonymi w trójkącie ABC (rys. 121). Niech N i O będą środkami okręgów: 9-ciu punktów i opisanego. Pokazać, że jeśli S jest środkiem odcinka PQ, to $OP \cdot OQ = 2R \cdot NS$.

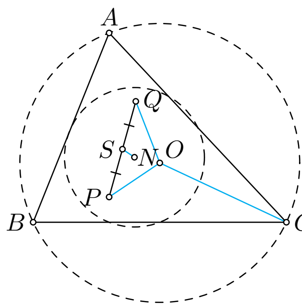

rys. 121

122. Niech $\mathcal{E}$ będzie elipsą o ogniskach P i Q wpisaną w trójkąt ABC (rys. 122). Pokazać że punkty P i Q są izogonalnie sprzężone.

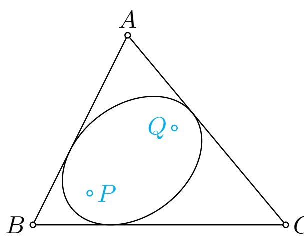

rys. 122

123. Punkty P i Q są punktami izogonalnie sprzężonymi w trójkącie ABC (rys. 123). Pokazać, że obraz prostej AP względem dwusiecznej kąta wewnętrznego BPC oraz obraz prostej AQ względem dwusiecznej kąta wewnętrznego BQC są symetryczne względem prostej BC.

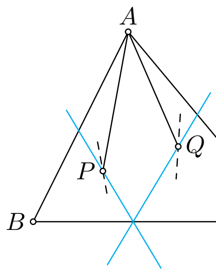

rys. 123

124. Pokazać, że następujące pary punktów są izogonalnie sprzężone:

- Ortocentrum i środek okręgu opisanego (rys. 124a).
- Środek jednokładności wewnętrznej okręgów wpisanego i opisanego i punkt Gergin- na (rys. 124b).
- Środek jednokładności zewnętrznej okręgów wpisanego i opisanego i punkt Nagela (rys. 124c).

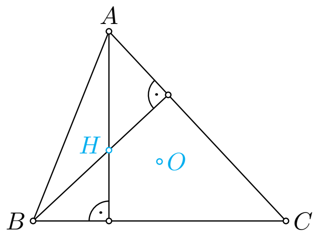

rys. 124a

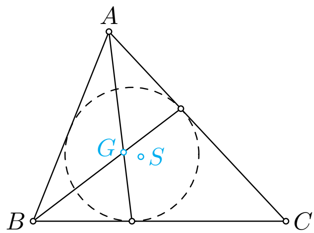

rys. 124b

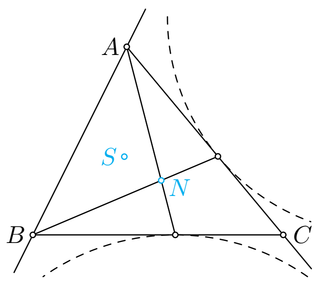

rys. 124c

125. W trójkącie ABC (rys. 125) punkty P i Q są izogonalnie sprzężone. Proste AP, BP, CP przecinają boki BC, CA i AB w punktach odpowiednio D, E i F. Punkt O jest środkiem okręgu opisanego na trójkącie ABC. Prosta przechodząca przez punkt A i prostopadła do EF przecina OD w punkcie X. Pokazać, że $QX \perp BC$.

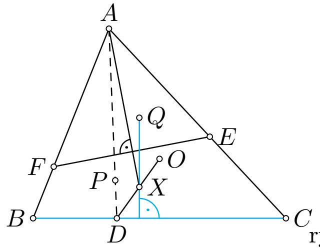

rys. 125

126. Punkty P i Q są punktami izogonalnie sprzężonymi w trójkącie ABC (rys. 126). Trójkąt $P_AP_BP_C$ jest trójkątem spodkowym punktu P, zaś trójkąt $Q_AQ_BQ_C$ jest trójkątem spodkowym punktu Q. Niech $H = P_BP_C \cap Q_BQ_C$. Udowodnić, że $AH \perp PQ$.

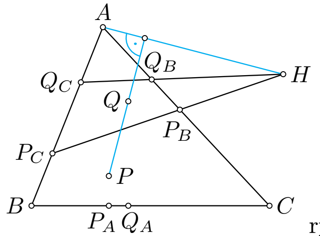

rys. 126

Krzywe stożkowe

127. Pokazać, że cztery punkty przecięcia dwóch parabol, których kierownice są prostopadłe, leżą na okręgu (rys. 127).

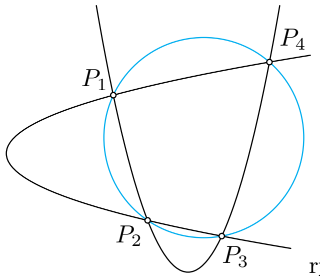

rys. 127

128. Okrąg o środku w punkcie O_1 i elipsa o środku w punkcie O_2 są styczne zewnętrznie oraz dwie wspólne styczne zewnętrzne są równoległe (rys. 128). Pokazać, że długość odcinka O_1O_2 jest sumą pół osi małej i pół osi wielkiej elipsy.

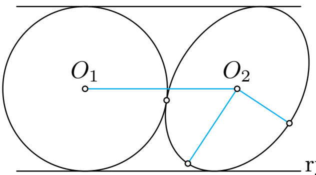

rys. 128

129. Pokazać, że trzy styczne do paraboli tworzą trójkąt, którego okrąg opisany zawiera ognisko a ortocentrum leży na kierownicy paraboli (rys. 129).

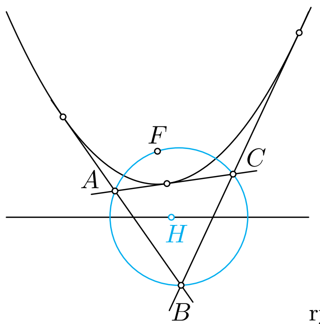

rys. 129

130. Niech ABC i PQR będą trójkątami (rys. 130) takimi, że A i P są środkami boków QR i BC, odpowiednio oraz QR i BC są dwusiecznymi odpowiednio kątów BAC i QPR. Pokazać, że

$$AB + AC = PQ + PR.$$

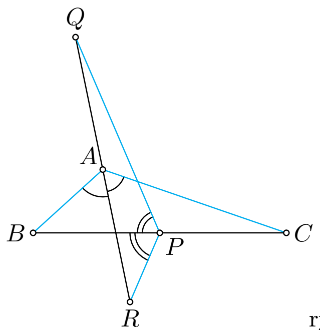

rys. 130

131. Niech ABC będzie trójkątem równobocznym (rys. 131) a punkty M i N środkami AB i AC, odpowiednio. Niech P będzie punktem leżącym po tej samej stronie prostej AB co punkt C, zaś punkt Q leży na prostej BN oraz

$$\sphericalangle PBA = \sphericalangle QMC = \frac{\sphericalangle PAB}{2}.$$

Pokazać, że $PQ \parallel AC$.

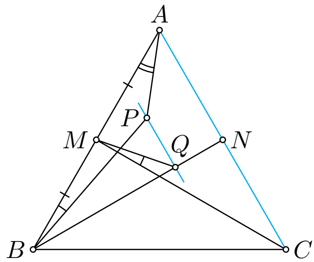

rys. 131

132. Niech $ABCD$ będzie czworokątem opisanym na okręgu o środku w punkcie O (rys. 132). Punkty E i F leżą na odcinkach OA i OC, odpowiednio. Pokazać, że jeśli $2\sphericalangle EBF = \sphericalangle ABC$, to $2\sphericalangle EDF = \sphericalangle ADC$

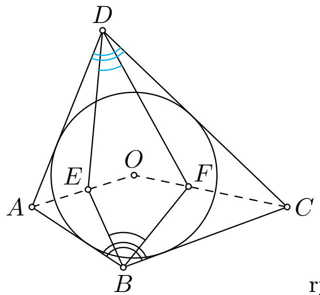

rys. 132